

Autorův bio-bibliografický medailon¹

Italo Calvino se narodil 15. října 1923 v Santiagu de las Vegas na Kubě, kde jeho otec řídil experimentální zemědělskou stanici. Calvinovi rodiče byli vědci, matka Eva vystudovala přírodní vědy a zabývala se botanikou, otec Mario byl botanik a agronom, oba kritizovali fašistický režim. Když byly Calvinovi dva roky, rodina se vrátila zpátky do Itálie do San Rema. Roku 1927 se narodil Calvinův bratr Floriano, který narozdíl od Calvina později následoval vědeckou kariéru rodičů a stal se významným geologem. Od rodičů získal Calvino vztah k exaktním vědám, který se později projevil v jeho literární tvorbě; byl také vychováván v ateistickém prostředí a na přání rodičů byl na gymnáziu osvobozen od hodin náboženství.

Calvino se stal vášnivým čtenářem až ve dvanácti nebo ve třinácti letech; rád četl také humoristické časopisy, kreslil si komiksy a často chodil do kina, někdy dokonce i dvakrát za den. V době jeho dospívání vypukla druhá světová válka. Od svých šestnácti do dvaceti let se toužil stát dramatikem, psal dramata, povídky i básně, roku 1940 časopis Bertoldo otiskl některé jeho komiksy. Po maturitě začal studovat na zemědělské fakultě na univerzitě v Turíně a později ve Florencii; u zkoušek byl úspěšný, ale více ho lákala literatura. Roku 1942 představil nakladatelství Einaudi svou první sbírku povídek *Pazzo io o pazzi gli altri*, avšak bez úspěchu. V téže době se u něj postupně začal objevovat zájem o politiku.

Jelikož nenastoupil povinnou vojenskou službu vyhlášenou Mussoliniho Republikou Salò, musel se několik měsíců skrývat. Brzy poté vstoupil do Italské komunistické strany (PCI) a on i jeho bratr se stali partyzány, rodiče – antifašisti -byli zatčeni. Calvino se na stranu komunistů nepostavil kvůli ideologickému postoji, ale spíše protože cítil, že je nutné jednat. Partyzánského odboje se aktivně účastnil, v bojích několikrát málem přišel o život a na toto intenzivní období svého života později vzpomínal jako na období, ve kterém načerpal mnoho zkušeností.

Po osvobození psal do několika antifašistických deníků, zapsal se na filozofickou fakultu v Turíně a spřátelil se s Cesarem Pavesem. V témže roce začal spolupracovat s deníkem „Politecnico“, který vedl Elio Vittorini a o rok později začal pracovat jako redaktor deníku „l'Unità“. Povídky z tohoto období se později staly součástí jeho sbírky *Ultimo viene il corvo*. Na konci roku 1946 napsal svůj první román *Il sentiero dei nidi di ragno* (č. *Cestička pavoučích*

¹ Veškeré bio-bibliografické údaje vychází z:

BARENGHI, Mario e Bruno Falchetto. *Cronologia*, Milano 1991, In: CALVINO, Italo. *Le Cosmicomiche*. Milano: Oscar Mondadori, 2018

PELÁN, Jiří a kol. *Slovník italských spisovatelů*. Praha: Libri, 2004, s. 216

hnízd). Pavese Calvina představil turínskému nakladatelství Einaudi, v němž Calvino začal pracovat a seznámil se zde s dalšími intelektuály. V tomto období také Calvino začal pracovně cestovat po Evropě a později po celém světě. Roku 1950 Cesare Pavese spáchal sebevraždu - Calvino o přítelově depresích nevěděl, byla to pro něj tedy nejen velká rána, ale také překvapení. O rok později napsal román *I giovani del Po* a začal pracovat na *Il visconte dimezzato* (č. *Rozpůlený Vikomt*), který poté sklídl značný úspěch, a cestoval po Sovětském svazu – zápisky z této cesty otiskl deník „l'Unità“. Během Calvinovi nepřítomnosti zemřel jeho otec Mario, na jehož památku spisovatel o deset let později napsal autobiografickou povídku *La strada di San Giovanni*. V roce 1952 publikoval povídku *La formica argentina* a první povídky o Marcovaldovi, o dva roky později vyšla sbírka povídek *L'entrata in guerra*, Calvino také začal pracovat na *Fiabe italiane* – tento úkol mu svěřilo Einaudi - a současně přispíval do týdeníku „Il Contemporaneo“.

V letech 1955 až 1961 řídil nakladatelství Einaudi. V tomto období začal psát odborné eseje, aby vyjádřil vlastní pohled na literaturu. Postupně vyšel *Il barone rampante* (č. *Baron na stromě*), *La nuvola di smog*, sbírka povídek *Racconti* a *Il cavaliere inesistente* (č. *Neexistující rytíř*). Roku 1959 společně s Vittorinim založil časopis „Menabò“, který se soustředil především na vydávání článků a esejí soudobých literátů a později také experimentálních textů neoavantgardní skupiny Gruppo 63, do které patřil mimo jiné Umberto Eco. Romány *Il visconte dimezzato*, *Il barone rampante* a *Il cavaliere inesistente* vyšly jako trilogie *Nostri antenati* (č. *Naši předkové*) o rok později. Nabídek spolupráce - s deníky, divadlem, televizí – bylo tolik, že je Calvino začal odmítal. Hodně cestoval: navštívil Spojené Státy, Skandinávii i další místa a bydlel střídavě v Římě, Turíně, San Remu a v Paříži, kde se seznámil s argentinskou překladatelkou Esther Judith Singer, „Chichitou“, svou budoucí ženou. V roce 1963 publikoval *Marcovaldo ovvero Le stagioni in città* a *La giornata d'uno scrutatore*, následující rok se na Havaně oženil s Chichitou a v deníku „Caffè“ se objevily první čtyři povídky z *Le Cosmicomiche*, které publikoval roku 1965. O rok později zemřel jeho přítel a kolega Vittorini, Calvino se přestal vyjadřovat k aktuálnímu dění a přestěhoval se s rodinou do Paříže, kde žil až do roku 1980. Překládal zde Raymonda Queneaua, francouzského spisovatele, jehož díla ovlivnila Calvinovu pozdější tvorbu. Queneau Calvina představil členům uskupení Oulipo (Ouvroir de littérature potentielle), které se zabývalo experimentální literaturou a jehož členem se později stal i Calvino. Ve stejném období publikoval sbírky povídek *Ti con zero*, *La memoria del mondo e altre storie cosmicomiche*, *Gli amori difficili* (č. *Nesnadné lásky*) a svůj výběr z Ariostova Zuřivého Rolanda *Orlando furioso di Ludovico Ariosto raccontato da Italo Calvino*

(č. *Ariosto Zuřivý Roland ve výběru a vyprávění Itala Calvina*), poprvé se také objevil experimentální román *Il castello dei destini incrociati* (č. *Hrad zkřížených osudů*). Calvino se ani v této době nepřestává věnovat pohádkám; píše předmluvy k novým vydáním nejznámějších sbírek pohádek autorů jako byli bratři Grimmové, Perrault či Basile, pro Einaudi řídí edici Centopagine, v níž vydává díla známých autorů 19. století.

Roku 1972 Calvina požádal spisovatel John Barth, aby místo něj vyučoval psaní fikce na univerzitě v New Yorku; Calvino však nabídku odmítl. Téhož roku vychází *Le città invisibili* (č. *Neviditelná města*) a Calvino začíná přispívat do deníku „Corriere della Sera“, ve kterém vychází první příběhy pana *Palomara*. Přitom nepřestává cestovat, navštěvuje Irán, Mexiko, Japonsko či Argentinu. V roce 1979 vychází román *Se una notte d'inverno un viaggiatore* (č. *Když jedné zimní noci cestující*). Nakladatelství Einaudi se v posledním období Calvinova života potýkalo s finančními problémy, proto další díla, *Collezione di sabbia* a *Cosmicomiche vecchie e nuove* vydalo milánské nakladatelství Garzanti. Poslední rok života strávil Calvino ve svém letním domě v Castiglione della Pescaia v Toskánsku psaním předmluvy ke Kafkově *Americce*, překládáním dalšího díla Raymonda Queneaua a především přípravou textů na cyklus přednášek „Six Memos for the Next Millenium“, který měl vést na Harvardské univerzitě, ale 6. září zemřel na mozkovou mrtvici. Po jeho smrti byly tyto texty vydané jako *Lezioni americane* (č. *Americké přednášky*), publikována byla také nedokončená sbírka povídek *Sotto il sole giaguaro*.